

ŽELIMO OSTATI OPOZICIJSKA STRANKA

Stane Brezovar je poslanec v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine Lj. Moste-Polje, je tajnik območne organizacije in predsednik poslanskega kluba SDP (ZLSD). V našem časniku smo že objavili stališča Demosa in LDS-a o blokadi dela v občinski skupščini. Tokrat smo vprašali gospoda Staneta Brezovarja o stališčih njegove stranke.

Mi smo svoje stališče že pojasnili. Smo ena od treh političnih skupin, ki so se izoblikovale v občinski skupščini, in smo najmočnejša posamična stranka. Razmerje sil v skupščini je tako, da nobena od političnih skupin ni tako močna, da bi sama prevzela oblast. Dogodki, ki so vodili k blokadi, so znani in večkrat opisani. Naše mnenje pa je, da za normalno delo skupščine potrebujemo predsednika občinske skupščine oziroma župana. V prvih pogajanjih smo pristali, da ima LDS še naprej predsednika skupščine, vendar smo menili, da je treba tudi nas, ki smo bili do zdaj v popolni opoziciji, vključiti v delitev oblasti v tej občini, in sicer glede na volilne rezultate in politično moč, ki jo imamo v občinski skupščini. Zato smo predlagali, da bi se v skupščini izvolil še en neprofesionalni podpredsednik. Tega smo predlagali mi. Naš interes je bil tudi, da po več kot dveh letih izvolimo predsednika družbenopolitičnega zbora, za katerega smo presodili, da pripada nam. Vendar so se po vseh teh celoletnih natezanjih zadeve nekoliko spremenile. Znan je spor okoli kandidature Anteja Madjara, ki ga Demos ni podprl, čeprav je podprl to, da ima LDS župana. Po vseh peripetijah in po neuspešnih volitvah predsednika skupščine in našega kandidata za podpredsednika, sva z Antejem Madjarjem povabila na pogovor predsednika parlamentarnih strank in vodje poslanskih klubov z namenom, da zadevo premaknemo z mrtve točke. Sešli smo se dvakrat, dvakrat so bili pogovori neuspešni. Zadnji mesec potekajo po-

gajanja samo med dvema strankama, med Demosom in LDS-om. V teh pogovorih naša stranka ne sodeluje, saj je spor stvar dveh strank LDS-a in Demosa.

Vendar se zdi, da si tako LDS kot Demos želita na svojo stran pridobiti SDP. Demos vam je menda ponudil mesto župana.

Res je. Prva ponudba je bila naša, to je tista, ki sem jo že omenil: želeli smo enega od podpredsednikov skupščine. S predlogom sta soglašala tako Demos kot LDS, za predsednika družbenopolitičnega zbora pa je bilo tudi doseženo soglasje. Res je, da smo junija dobili ponudbo Demosa, da bi mi predlagali kandidata za predsednika skupščine, vendar smo takrat presodili, da gre zgolj za politični manevar in da ponudba ni bila dovolj iskrena. Ponudba ni bila take vrste, da bi mi sami izbirali, ampak je sam Demos kadroval v naših vrstah. Mesto župana je sam ponujal nekaterim našim poslancem. Če bi bila ponudba resna, bi morali mi samostojno in suvereno predlagati našega kandidata. Še nekaj se je po tej ponudbi zgodilo: prišlo je do pobude za glasovanje o zaupnici izvršnemu svetu. Takrat smo menili, da je treba najprej rešiti zaplete okoli zaupnice, ali pa dosežemo popoln konsenz soglasja za izvolitev predsednika občinske skupščine. Takrat nismo želeli predlagati svojega kandidata iz enostavnega razloga, ker je v zraku visel drugi krog volitev za predsednika skupščine in ker kandidat LDS Ante Madjar svoje kandidature še ni uma-

knil. Omenjena ponudba Demosa je bila enostranska, ker je obsla LDS, mi pa smo menili, da je to stvar vseh treh političnih skupin. Ko omenjam zaupnico, moramo vedeti, da je bil izvršni svet takoj po volitvah leta 1990 izvoljen v volilni koaliciji LDS-a in Demosa. Ker je LDS javno odrekla podporo izvršnemu svetu, smo menili, da se je s tem porušilo razmerje sil, in da je normalna poteza v vsaki demokraciji, da se ponovno preveri stopnja zaupanja, ki jo nek izvršni svet ima. Takrat smo jasno povedali, da v primeru, če izvršni svet dobi v skupščini zaupnico, ne vidimo nobene ovire, da mi kot opozicijska stranka najpomembnejše zadeve, ki smo jih zaradi neuspelih volitev odložili (sprejem proračuna, zadrževanje sredstev za sklad stavbnih zemljišč in nekaj kadrovskih zadev) kon-

Stane Brezovar

senzualno podpremo. Še to, v zadnji številki Naše skupnosti je gospod Viljem Celestina izjavil, da zahteva za glasovanje o zaupnici nima nobene pravne osnove. Vendar v kolikor je ena od strani v koaliciji, v kateri je bil izvršni svet izvoljen, umaknila svojo podporo, je normalno, da se stopnja zaupanja v izvršni svet preveri.

In drugo, pravna osnova je v poslovniku skupščine. Tisti, ki smo podpisali pobudo, smo ravnali točno po poslovniku. Pravna osnova je jasna, zato je na potezi podpredsednik skupščine, da skliče skupno zasedanje in da uvrsti pobudo za glasovanje o zaupnici na dnevni red. Od takrat ni bila sklicana nobena seja skupščine.

Politične stranke ste se dogovorile, da v decembru skličete skupščino, na kateri boste obravnavali gradnjo avtoceste, saj v nasprotnem primeru dela ne morejo steči. Kakšen je odnos vaše stranke do tega vprašanja?

Ta pobuda za sklic seje o vzhodni avtocesti, ko bodo pripravljeni vsi dokumenti, je prišla z naše strani. Bila je sprejeta tako od Demosa kot LDS-a. Menili smo, da vsi ti zapleti v občinski skupščini ne bi smeli blokirati najpomembnejših zadev v občinski skupščini. Tokrat gre le za sprejem dokumentov, za nemoten in pravočasni začetek gradnje vzhodne avtoceste Malence-Sentjakob. To smo predlagali iz enostavnega razloga, ker je bila to ena od predvolilnih obljub SDP-ja. Zmagala je politična modrost tudi pri drugih političnih partnerjih. Od tistega sestanka, ki sva ga sklicala s kolegom Antejem Madjarjem, smo rešitve iskali naprej. In kakor sem seznanjen, je v pogajanjih med LDS in Demosom LDS predlagala z našim soglasjem vse možne poti za izhod iz krize. To pomeni, da je na potezi Demos. Demos je tisti, ki v tem trenutku lahko najbolj pomaga pri rešitvi krize v skupščini.

Kakšne rešitve ste predlagali?

Demosu smo predlagali naslednje različice. Prvič, jasno naj povejo, da jim ustreza takšen položaj, kakršen je. Se pravi, da so za status quo, v katerem imajo absolutno oblast v skupščini (imajo podpredsednika, ki zdaj vodi skupščino), in seveda imajo izvršni svet. V tem primeru pristanejo le na decembrsko sejo, ki bo obravnavala le gradnjo avtoceste. Naslednja različica, ki smo jo ponudili Demosu, je ta, da imajo oni predsednika skupščine. V tem primeru bi želeli, da ima LDS in mi neprofesionalne podpredsednike občinske skupščine. Vendar v tem primeru ne more imeti Demos predsednika izvršnega sveta, ker bi se o njem dogovorila SDP in LDS. Tretja različica je, da LDS umakne kandidata za predsednika občinske skupščine in da mi predlagamo predsednika občinske skupščine. LDS pa želi v zameno za umik svojega kandidata za predsednika skupščine določeno število mest v izvršnem svetu.

To so osnovne ponudbe. Kot mi je znano, se LDS in Demos o tem pogovarjata. Po mojem se do tega trenutka, ko se midva pogovarjava, še niso dogovorili. Na seji poslanskega kluba in vodstva naše stranke smo ponovno pretresli položaj. Naše zadnje stališče je, da smo zainteresirani za skupščinske funkcije, nismo pa zainteresirani za mesta v izvršnem svetu. Želimo ostati opozicijska stranka. Vemo, da se razmerje opozicija-pozicija meri glede na odnos do vlade. V kolikor pa se LDS in Demos do konca tega meseca ne sporazume, se mi, razen o vzhodni avtocesti, ne pogovarjamo o ničemer več.

MARJAN KOVAČEVIČ-BELTRAM

● Pogovor s poslancem v državnem zboru Tonetom Anderličem

OBČINSKE VOLITVE NAJ BODO APRILA

Ni samo pomanjkanje časa – Tone Anderlič je predsednik komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve (KVIAZ), ki v parlamentu največkrat zaseda – krivo za to, da ga redko vidimo v Mostah, kjer je bil izvoljen. Večina njegovih poslanskih kolegov namreč že ima poslanske pisarne v občinah, kjer so bili izvoljeni, Tone Anderlič – kot je kovačeva kobila pogosto bosa – si zase tega še ni ugetil urediti. Bo pa v kratkem, nam je zatrdil v pogovoru za Našo skupnost. Seveda smo ga najprej povprašali za komentar nedavnega precej burnega sprejemanja proračunskega memoranduma.

ANDERLIČ: »Kot veste je bilo sprejemanje proračunskega memoranduma v parlamentu obremenjeno z zelo različnimi pričakovanji, da ne rečem naravnost, z zahtevami, zato so bili tudi odzivi na glasovanje o njem različni. Zdaj že lahko rečemo, da je memorandum – kot usmeritev vladi za pripravo konkretnih števil državnega proračuna za prihodnje leto – dokaj uravnotežen. Gospodarstva dodatno ne obremenjuje, daje celo nekaj stimulacij za začetek novega gospodarskega ciklusa, zmanjšuje tudi prevelike apetite posameznih ministrstev, denimo ministrstva za obrambo, ki bo le dobilo tri in pol milijarde dolarjev manj, kot je zahtevalo.«

Rekli ste nove vzpodbude za gospodarstvo?

ANDERLIČ: »Precej denarja, denimo, namenjamo gradnji avtocest. Začetek gradnje cestnih odsekov bo pomenil delo za številna podjetja, mnoge delavce. Proračun je nekakšen kompromis, s katerim bi vendarle lahko spremenili razvojni trend iz padanja v vzpon.«

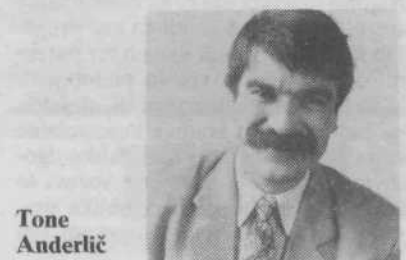
Kaj si Moščani lahko dobrega obe-tajo od proračuna?

ANDERLIČ: »Poleg denarja za dejavnosti, ki že zdaj tečejo v šolstvu, zdravstvu, na socialnem in drugih področjih, lahko računajo, da se bo pri-maknil začetek gradnje južne obvoznice. Kolikor vem, so že pripravljeni projekti, kje bo obvoznica konkretno potekala, pa še ni povsem jasno. Vem tudi, da nekateri mislijo, da je ta del ljubljanske obvoznice nepotreben.

Sam ne mislim tako, saj bo s tem mesto dobilo svojo zaokroženo obliko. Ljudje pa razrešili vsaj del svojih vsakdanjih prometnih težav.«

Za začetek del sta potrebni soglasji občinske in mestne skupščine. Za obe pa vemo, da sta blokirani.

ANDERLIČ: »To je res. Toda v razpravah o preobrazbi komunalnega sistema oziroma lokalne samou-

Tone Anderlič

prave so tudi predlogi, ki bi to zagato lahko uredili. Sta pravzaprav dva. Po prvem naj bi z volitvami aprila nadomestili zdajšnje trodomne občinske skupščine, po drugem naj bi te trodomne skupščine spremenili v enodome ter jim podaljšali mandat za

kakšno leto. Tako bi presekali te blo-kade odločanja. Sam sem bolj za prvi predlog.

Bo obvoznica hkrati tudi meja bodoče mestne občine?

ANDERLIČ: »Ne vem, odvisno je od tega, kako se bodo odločali občani na referendumih. Če bodo na primer v Zalogu in krajih zdajšnje občine, ki jim ne moremo reči, da so mestni predeli, menili, da jim bo boljše v lastni kot v bodoči mestni občini, potem tudi obvoznica ne more odločiti drugače. Če se bodo odločili drugače, morajo predvsem vedeti, kakšne pristojnosti za urejanje svojih krajevnih problemov jim bodo še vedno ostale. In ne samo to, tudi od kod in koliko denarja bodo dobivale za to.«

Bo po reorganizaciji občin res moralo precej uradnikov na ceste?

ANDERLIČ: »Strahovi so najbrž odveč. Tisti del ljudi, ki se že zdaj v občinah ukvarjajo z upravnimi zadevami bo ostal, saj bo država nekaj svojih nalog gotovo prenesla na bodočo mestno občino. Tudi »samoupradni del« ne more ostati brez ljudi, ne nazadnje bo mestna občina razde-

ljena na manjše enote, četrti, soseske, ali kaj podobnega, kjer bodo za nekatere stvari potrebni upravni profesionalci. Del jih bo torej ostalo za te naloge. Mislim, da viškov delavcev v upravi pravzaprav ne bo, nasprotno, zelo bi bil vesel, če nova organiziranost ne bo prinesla povečanja števila uradnikov in funkcionarjev.«

Ste vi privrženec neposrednih volitev občinskih županov?

ANDERLIČ: »To je res prevladujoče mnenje. Sam mislim, da bi morali pustiti obe možnosti odprti, torej tudi drugo, da bi župana med seboj izvolili občinski svetniki. To naj bodo občine uredijo v svojih statutih, kajti eno je denimo gorska občina s tisoč in nekaj prebivalci, povsem drugo pa mestna občina s tristo tisoč prebivalci. Slednja ima gotovo bolj razvejano strankarsko strukturo, različen interese skupine, župani pa bodo imeli kar velike pristojnosti. Kako se denimo rešiti županove morebitne samovolje, če je bil izvoljen neposredno, oziroma če se nam ponovi Ljubljana na drug način?!

JM

IZ PARLAMENTA

Najprej o zakonu o družinskih prejemkih, o katerem sem obširneje pisala pred mesecem dni.

Vlada je zakon pred nekaj dnevi poslala parlamentu v tretjo, to je zadnjo obravnavo. Na dnevnem redu bo predvidoma že na 14. seji Državnega zbora, ki se bo začela konec novembra.

Obravnavali smo ga že v matičnem delovnem telesu, Odboru za delo, družino in socialno politiko, in se z veliko večino glasov odločili predlagati zboru, naj ga sprejme brez amandmaja vlade, ki univerzalni otroški dodatek spet potiska v leto 1998 in ne pristaja na razširjeno obliko selektivnega otroškega dodatka. Skratka, v tem trenutku kaže, da bo zakon sprejet tak, kot smo predlagali nekateri poslanci (tabela z višinami univerzalnega otroškega dodatka, pri kateri nam je malce po-nagajal tiskarski škrt, je bila objavljena v prejšnji številki).

V minulih štirinajstih dneh pa smo seveda večino časa namenili proračunskemu memorandumu za leto 1994. Ta, kot veste, predvideva zmanjševanje javne porabe, racionalizacijo in krčenje nekaterih pravic, predvideval pa je tudi podaljšanje zamrznitve pokojnin brez poračunov za celotno prihodnje leto. Le nekaj dni po tem, ko smo poslanci dobili v roke memorandum, smo dobili tudi predlog zakona o podaljšanju interventnega zakona o zamrznitvi pokojnin. Seveda je predlog obravnavalo matično telo, že prej omenjeni Odbor za delo, družino in socialno politiko, katerega članica sem tudi sama.

Lahko si mislite, da je bila razprava o tem zakonu presneto vroča. Predstavnik vlade so dokazovali, da so pokojnine previsoke, da je upoko-jencev iz dneva v dan več in da država preprosto potrebuje upokojenski denar. Nekateri poslanci smo vladi dokazovali nasprotno. Da pokojnine niso previsoke, saj zadnji podatki kažejo, da je več kot polovica upoko-jencev dobila pokojnino, nižjo od 30.000 tolarjev. Le dobrih 14 odstotkov upokojencev prejema pokojnine, ki so višje od povprečne plače (44.072 tolarjev), pokojnine, višje od 100 tisoč

tolarjev pa dobiva 0,31% upokojencev ali natanko 1.266 upravičencev. Dokazovali smo tudi, da razmerje med povprečno plačo in povprečno pokojnino ni 85%, temveč precej manjše. Odnos 100% (za povprečno plačo) : 85% (za povprečno pokojnino) za polno pokojninsko dobo namreč temelji na predpostavki, da vsi upokojenci dobivajo pokojnine za polno pokojninsko dobo.

Mnogo bolj primerljiv bi bil torej podatek o razmerju med povprečno plačo in povprečno pokojnino. Po podatkih, do katerih sem uspeła priti, in izračunih, ki sem jih naredila, naj bi bilo to razmerje 100% : slabih 70%. Moram reči, da so me člani odbora prav nejeverno gledali, ko sem razlagala te številke in da je zato predsedujoči zaprosil generalnega direktorja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, gospoda Janeza Prijatelja, da naj vendarle pojasni, kaj je s temi »čudnimi« podatki. Odgovor gospoda Prijatelja je bil, zelo skrajšano, sledeč: podatki, ki jih je navedla gospa Simšičeva, držijo. Le da so podatki še nekoliko manj ugodni. Natančno razmerje med povprečno plačo in povprečno pokojnino je 100% : 68,6%. In ne 100% : 85%.

Potem je stekla še beseda o prevelikem številu upokojencev glede na zaposlene. A smo si bili kaj kmalu enotni, da za to niso krivi upokojenci, ampak politika, ki socialni mir kupuje z upokojevanjem ljudi. Odstotek upokojencev v primerjavi s številom zaposlenih se je namreč v zadnjih treh letih strahovito povečal. Upokojencev je v Sloveniji zdaj že nekaj več kot 460.000, zaposlenih pa okoli 800.000.

Člani odbora smo menili, da je potrebno probleme v pokojninskem sistemu reševati v skladu oziroma s spremembami sistem-skega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ne pa s podaljševanjem izrednega stanja – torej s podaljševanjem zamrznitve tudi v leto 1994. Vlada je imela za spremembe na voljo dobrih osem mesecev, pa ni predlagala nobene vsebinske spremembe: Nasprotno: ko so prenehale tudi zadnje zamrznitve plač, vlada želi zamrzniti samo pokojnine! Sploh pa pokojnine delijo usodo plač, saj so vezane nanje z razmerjem 85% (ki pa je realno, kot smo videli, še precej nižje).

Razumljivo je, zakaj vlada želi podaljševati interventni zakon za upokojence. Zato namreč, ker ta jemlje poročune, ki jim pripadajo po sistemskem zakonu. Poracun pa ni noben dodatek ali povišica kar tako. Z dvomesečnim zamikom ga upokojenci dobijo preprosto zato, ker so vsi podatki za izplačane avgustovske plače znani šele v drugi polovici oktobra. In tako torej upokojenci porast avgustovskih plač do-

bijo izplačan šele konec oktobra. To je vsa skrivnost poračunov! Razen najpomembnejše – vlada je namreč na ta račun v prihodnjem letu želela »privarčevati« 6 milijard 200 milijonov tolarjev.

In kakšna je bila odločitev Odbora glede zahteve vlade, da zamrznitveni zakon uvrsti na naslednjo sejo Državnega zbora in to po hitrem postopku? Odločitev: Odbor predlaga Državnemu zboru, da tega zakona ne uvrsti na dnevni red!

Seveda vodstvo Državnega zbora to vladno zahtevo še vedno lahko predlaga v obravnavo, odločitev glede interventnega zakona pa je odvisna od volje poslancev.

Naj povzamem:

– iz memoranduma smo črtali podaljšanje izplačevanja pokojnin brez poračunov tudi v letu 1994. Od 69 navzočih nas je ZA (črtanje) glasovalo 38, PROTI jih je bilo 19, 15 poslancev pa se ni opredelilo.

– Odbor za delo, družino in socialno politiko predlaga Državnemu zboru, naj zakona o podaljšanju zamrznitve pokojnin ne uvrsti na dnevni red.

Kakšna bo usoda tega vladnega predloga – pa naslednjih.

Vaša poslanka v Državnem zboru

DANICA SIMŠIČ